

ARBETE INOM BYGGBRANSCHEN

Byggbranschen delas in i husbyggande, mark- och vattenbyggande samt specialiserad byggverksamhet, som bland annat inkluderar rivning av byggnader. Flest företag finns inom specialiserad byggverksamhet, men branschen för husbyggande är störst sett till omsättningen. Byggbranschen är en betydande sysselsättare, och branschen är väldigt mansdominerad. Majoriteten av företagen inom byggbranschen sysselsätter färre än fem arbetstagare. Antalet sysselsatta inom branschen varierar mycket med konjunkturer.

Det finns sätt att hantera belastningsfaktorerna i arbetet inom byggbranschen

I arbetet inom byggbranschen förekommer flera faktorer som belastar arbetsförmågan. Belastningen orsakas av olika fysiska, psykosociala och kognitiva krav, som kan variera beroende på arbetets karaktär. I arbetsmiljön finns också många risker och exponeringar, som ökar belastningen. Det är viktigt att arbetsgivaren och chefen identifierar belastningsfaktorerna i arbetet. Genom att minska den skadliga belastningen och stärka resurserna i arbetet kan man förbättra arbetsförmågan samt minska sjukfrånvaron och risken för arbetsoförmåga.

LÖSNINGAR

Identifiera och minska riskfaktorer som ökar arbetets fysiska belastning.

Ni kan exempelvis anpassa arbetet och arbetsarrangemangen, öka variationen i arbetsuppgifterna samt se till att arbetsergonomin är god och de hjälpmedel som behövs är tillgängliga. Säkerställ också tillräcklig introduktion i arbetet.

Hantera den psykosociala belastningen i arbetet.

Satsa på rättvist ledarskap och chefsarbete. Se till att personalresurserna och introduktionen är tillräckliga. Försök förutse situationer och beakta dem i planeringen av arbetet. Stärk arbetstagarnas möjligheter att påverka sitt arbete, och utveckla arbetet tillsammans. Informera om kommande förändringar tydligt och i rätt tid.

Stöd kontinuerlig inläring.

Förändringar i arbetet skapar nya kompetensbehov exempelvis i fråga om digital kompetens och kunskap om artificiell intelligens. Gör det möjligt för arbetstagarna att kontinuerligt utveckla sin kompetens, så att ni på er arbetsplats kan möta arbetslivets utmaningar även i framtiden.

Skapa psykologisk säkerhet.

Diskutera tillsammans hur framtiden ser ut och vilka utmaningar och effekter den för med sig i ert arbete. Främja en diskussionskultur där frågor som gäller arbetsförmågan tas upp regelbundet och man kan ta upp frågor med låg tröskel i ett så tidigt skede som möjligt.

Se till att arbetsförmågan stöds tillräckligt.

Utveckla fungerande rutiner för tidigt stöd för arbetsförmågan, uppföljning av sjukfrånvaro och återgång till arbetet. Framtidens arbetsförmåga byggs upp tillsammans!

50%

Sjukdomar i stöd- och rörelseorganen är den vanligaste orsaken till arbetsförmåga bland arbetare inom byggbranschen

Källa: Varmas data, 2019–2022

26%

Hjärt- och kärlsjukdomar är den vanligaste orsaken till arbetsförmåga i expertyrken inom byggbranschen

29%

Den vanligaste stödåtgärden för arbetsförmågan är anpassning av arbetet inom byggbranschen

Vad vet vi?

Inom byggbranschen finns flera fysiska, psykosociala och kognitiva belastningsfaktorer samtidigt. Arbetets resurser kan främja arbetsförmågan och minska upplevelsen av skadlig belastning. Yrkespersoner inom byggbranschen ser arbetets självständighet och innehåll, sina egna möjligheter att påverka arbetet samt de sociala relationerna på arbetsplatsen som de viktigaste resurserna i arbetet. Många upplever också sitt arbete som meningsfullt.

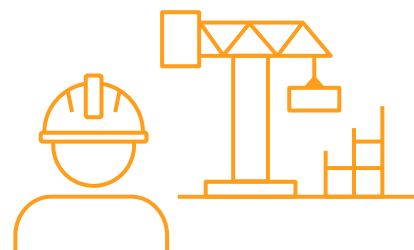
Varför är detta viktigt?

Risken för arbetsförmåga är större i många yrken inom byggbranschen än inom andra branscher. Om belastningsfaktorerna i arbetet pågår länge, kan det ha flera negativa konsekvenser för arbetstagarnas arbetsförmåga. Arbetet inom byggbranschen belastar i synnerhet stöd- och rörelseorganen. Sjukdomar i stöd- och rörelseorganen är den vanligaste orsaken till både sjukfrånvaro och permanent arbetsförmåga.

Vad bör man göra?

Det är viktigt att identifiera och förebygga belastningsfaktorer i arbetet på arbetsplatser inom byggbranschen. Det är viktigt att ta fram lösningar på organisationsnivå för att hantera den fysiska, psykosociala och kognitiva arbetsbelastningen. En enskild arbetstagar kan inte enbart självständigt hantera belastningsfaktorerna i sitt arbete, utan det behövs gemensamma strukturer och lösningar som stöd. Lösningar kan exempelvis gälla minskad fysisk belastning i arbetet, ergonomiska arbetsredskap och pauser i arbetet, utveckling av ledarskapet och chefsarbetet, stärkande av kompetensen samt skapande av en öppen diskussionskultur och psykologisk trygghet.

Det är viktigt att ta hand om arbetsförmågan även vid förändringar.

CENTRALA BELASTNINGSAKTORER I ARBETET INOM BYGGBRANSCHEN

- Besvärliga arbetsställningar, exempelvis att stå på knäna eller på huk och att arbeta med händerna ovanför axelnivån, mycket stående eller gående
- För mycket arbete, brådska och tidspress
- Utmaningar i ledarskapet och arbetsgemenskapens funktion
- Avbrott, störningar och att tvingas komma ihåg många saker samtidigt
- Buller, vibrationer som påverkar händerna och andra riskfaktorer, såsom damm och kemiska exponeringar
- Varierande temperaturer, hetta, kyla, drag och fukt

SKRIBENTER OCH MER INFORMATION:

Minna Savinainen,
forskningschef
minna.savinainen@varma.fi

Auli Airila,
forskningschef
auli.airila@varma.fi

SÅ HÄR GJORDES UTREDNINGEN:

Lösningarna grundar sig på en publikation i Varmas publikationsserie "Tietoa työkyvystä" (på finska), som behandlar belastnings- och resursfaktorer inom byggbranschen samt byggarbetares och experters arbetsförmåga och arbetsförmåga, huvudsakligen utifrån finländsk forskningslitteratur.

Bekanta dig med publikationen [på vår webbplats \(på finska\)](#).

VARMA